

Izhaja vsaki dan.
Čedi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.
Prijateljske številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) mnogih tobakarnah v Trstu in okolici. Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.
Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 4. svečer. — Cene oglaševanja 16 st. na vrsto petič; poslanice, smrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.
TELEFON šte. 1157.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorako.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša
za vsa leta 24 K. pol leta 12 K. 3 mesece 6 K. — Naročbe brez dopolnjenega naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.
Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.)
Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Nacionalna tiskarna konsorcijski lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
Poštno-hranilnični račun št. 652.841.

Rusko-japonski mir.

(Brzjavne vesti.)

LONDON 2. Iz Portsmoutha javljajo, da se to podpisuje mirovne pogodbe vršilo povsem pripravo brez vsake svedčnosti, kakor so jih namravali prirediti Japonci.
PORTSMOUTH 2. (Reuterjev biro.) Kakor poročajo, je sestavljenje mirovne pogodbe radi vprašanja o vtrdbi Sahala obtičalo. Japonski so bili mnenja, da je dolžnost, da se otok ne vrtdi, medsebojna dolžnost obeh držav, dočim meni Rusija, da velja ta pogodba le za Japonsko. Komura je sinoči obiskal Witteja ter je z njim pol ure razpravljal v navzočnosti profesorja Martensa in Dennisona. Govori se, da se je razen drugih prepornih točk razpravljalo tudi o vtrdbi Sahala in da se je doseglo popolno sporazumljenje. Dennison in Mertens računata, da bosta danes zamgla dovršiti besedilo mirovne pogodbe, ker je pršlo do sporazumljenja že v 12 točkah, dočim to vsa pogodba najbrž sestajala iz 14 točk.

Brzjavne vesti.

Sklicanje državnega zbora.

DUNAJ 2. »Deutsches Volksblatt« zadržuje na temelju zasebnih informacij, da so vesti o bližnjem sklicanju državnega zbora popolnoma neutemeljene. Dosedaj ni vlada v tem oziru ničesar ukrenila, najbrž sliče pa koncem septembra deželne zbornice. Državni zbor se pa snide pred sredo meseca novembra.

Cesar na manevrah na Češkem.

ISL 2. Cesar je ob 12. uri 5 minut odpotoval na manevre na Češko. Nadvojvodinja Valerija je spremljala cesarja do postaje, kjer so cesarja pozdravili namestniški svetovalci grof Salsburg, Japan in podžupan iz Isla. Občinstvo je pripravilo cesarju bujne ovacije.

Kontrolni shodi za rezerviste.

BUDIMPEŠTA 2. Uradni list je priobčil dekret ministra deželne brambe, v katerem javlja, da se na bodo tega leta vršili kontrolni shodi nesaktivnih vojakov skupne in teritorialne in črne vojske. Častniki se bodo pa morali prijaviti na glavnem raportu.

Ogrski ministri na Dunaju.

BUDIMPEŠTA 2. Ogrski biro poroča z Dunaja: Ministerski predsednik baron Fejervary se je danes dolgo časa v palači ogrskega ministerstva razgovarjal z ministrom

za notranje stvari, ki je danes zjutraj došel iz Budimpešte.

BUDIMPEŠTA 2. »Ogr. brz. biro« poroča iz Dunaja: Ministerski predsednik baron Fejervary in minister za notranje stvari Kristoffy sta danes ob 11. uri predpoludne imela z ministerskim predsednikom Gautschem razgovor. Ministerski predsednik Fejervary in minister Kristoffy sta se ob 3. uri popoldne podala v Budimpešto.

BUDIMPEŠTA 2. Ministerski predsednik Fejervary je danes zvečer došel semkaj.

Perzijski šah.

PETROGRAD 2. Perzijski šah je danes ponoči s spremstvom došel do ruske meje ter je bil tam vprejet od dostojanstvenikom, ki so mu prideleni.

Kolera.

LVOV 2. Glasom informacij iz uradnega vira je konstatovano, da so štirje slušaji bolezni v Padw narodova (okraj Mielec), kakor je dokazala bakteriološka preiskava, ebolera asiatica. V okuženi rodbini je na novo umrl za kolero en otrok. Sicer ni nobenih novih slušajev.

HAMBURG 2. Policijska oblastinja je prepovedala prevažanje ruskih izseljencev preko Hamburga z ozirom na slučaje kolere, o katerih se iz Rusije poroča. Parobrodna družba Hamburg-Amerika je vled tega odredila, da se ne sme do daljne odredbe pošiljati več ruskih izseljencev v Hamburg.

BREMEN 2. »B. esmannov brz. biro« poroča: V led slučaja kolere, ki so ga konstatovali v Hamburgu, je ameriška izseljevalna oblastinja izdala odredbo, glasom katere se imajo radi večje varnosti potniki nahajati v lukah šest dni preden smejo nastopiti potovanje.

Kolera na Pruskem.

BROMBERG 2. »Ost. deut. Presse« poroča, da se je pojavil slučaj kolere v bromberškem predmestju Schleusenau.

Škandinavska kriza.

KARLSTAD 2. Švedski in norveški odposlanci so danes ob 11. uri dopoldne imeli sejo. Za sejo so določili čas od 11. do 1. ure in od 3. do 5. ure popoldne.

Defraudant ubežal.

KRAKOV 2. Graf Augustin Los, agent neke poljske zavarovalnice, je ubežal poverljivih 200.000 kron.

Eksplodira bomba v Vigo.

PARIZ 2. »L' Eclair« poroča iz Vigo, da je včeraj eksplodirala bomba, ki je ubila

dve osebi ter jih nekoliko ranila. Provzročitelje stentata niso še našli.

Angleško brodovje v nemških vodah.

NEUFABRWASSER 2. Kakor se govori, ostane angleška eskadra do 5. septembra tukaj.

Francoski ultimatum Maroku.

TANGER 2. Saint Récé Taillandier je maročanski vladi odposlal ultimatum, v katerem je zahteval popolno zadoščenje za aretovanje Altirea Bu Mziana.

PARIZ 2. (Agence Havas) Francoski odposlanec Taillandier in vse sosboje odposlenstva so dobili ukaz, naj v določenem času zapuste Fez, ako Maghzen ne ugotovi zahtevam Francije v vprašanju zadoščenja in odškodnine ter ne kazuje Kaida, ki je ukazal Bu Mziana aretovati.

Iz Hrvatske

Zagreb, 1. septembra 1905.

Naši prekoderavski sosedje so v svoji preveliki učenosti zopet nekaj iznašli. Potom nekega članka novinarja Abranya razglasišjo nič več in nič manje, nego to, da je »protimadarska akcija« v Hrvatsko podpirana od »dispozicijskega fonda« v Bilemgradu! Oh, kolik čudna logika je to! »Hrvatsko pravo« pa zopet pravi, da je izvedelo iz »ranesijvega vira«, da je tudi realistična politika (ki jo zastopata »Pokret« in »Novi list«) podpirana z denarjem iz — Belegrada! Takove črtoče fraze morajo širiti samo ljudje, ki jim je pisarenje proračunaj za maso. V svojih političnih člankih povdarjajo navadno, da Srbija nima denarja, v drugih člankih pa trdijo, da Srbija plačuje iz svojih fondov naše novinarje! Jaz mislim, da ne treba dalje razpravljati o tem, kaj, ako bi se spuščali v daljnje razprave, bi nam še »Hrvatsko pravo« predbacivalo vavioš, da branimo Supilo, urednika reškega »Novega lista«, proti kateremu je v z.daji čas »Hrvatsko pravo« dvignilo silen krik, lopato in motiko, da bi ga unčilo. Ali mesto, da bi prihajalo s razlogi in dokazi, deluje s sumničenji...

Pri nas se nadaljujejo sestanki in konference naših opozicijskih frakcij. Tako je imel te dni svoj sestanek izvršilni odbor naše stranke pravo. A tudi hrvatska stranka prava je imela neko konferenco. Zaključki onega prvega sastanka so ostali javnosti popolnoma nepoznani, mej tem ko je hrvatska stranka prava sklenila opetovano, da poroče za sestanek opozicijske hrvatske, srbske in slovenske poslance. In ta sestanek bi se imel vršiti na Reki. Zbog samih

sestankov na dospevajo naši ljudje do tega, da bi — delali! Poleg tega prvega je sklenila hrvatska stranka prava tudi še to, da izda tudi program stranke in da s 1. decembrom prične zopet z izdavanjem svojega glasila in to dnevnika. I tako bo zaključak akciji — dnevnik in to en dnevnik več!! Tu ima ta stranka, žal, tako malo somišljenikov, da se jej — po našem stromnem mnenju — izdavanje dnevnika ne bo izplačevalo.

Ker smo že pri novinah in pri dnevnikih, ne bo odveč, ako vam omenim, da od današnjega dne izhaja naš najstarejši dnevnik »Obzor« po dvakrat na dan. Res je, da bi nam trebalo sedaj dnevnika, ki bi stal na višini modernega svetovnega novinstva, ali bojim se, da se »Obzor« ne posrači. Ali po vsem tem se vendarle zdi, da je »Obzor« začel izhajati po dvakrat na dan le iz razloga, ker si njegovi izdavateli mislijo, da izgubi ta list mnogo naročnikov, ko prične »Pokret« izhajati kakor dnevnik. Čuje se tu tudi, da je že vse pripravljeno, da bo tudi madjaronski »Dnevni list« izhajal po dvakrat na dan, in sicer počenši s prvim oktobrom. Tako bomo kar hkratu imeli dva »morgenblatta«, množico dnevnikov in tednikov. Kdo bi morda rekel, da to pomenja napredek za hrvatsko novinstvo. To je sicer res, ali kaj nam bodo dnevniki, ako jih pa nikdo noče kupovati?! Prosim vas, pri nasane vsaki dnevnik najmanj po 10 stotink, a to je preveč. Če bi pa bili izdavateli naših dnevnikov le nekoliko praktičnejši, pak bi prodavali list po 4 stotinke, kakor to dela »Novi list«, smo mi uverjeni, da bi se jim število naročnikov vsako leto podnesetorilo. A koliko bi ta okolnost koristila hrvatskemu novinstvu, tega — mislim — ne treba še le naglašati. A poleg tega je potrebno pred vsem, da naše novine kreajejo v dolgo smer in se enkrat otrasejo nesrečnih osebnih polemik, ki se vlečejo brez konca in kraja, da človek, ki je odprl naše novine, skoro nima drugega čtiva, nego — osebne napade. Tu treba, da nam novine pišejo stvarno in občoristno, treba, da na o brazujejo, ne pa, da se podivjujejo naše čitajoče občinstvo.

Kakor znano so socialisti na Ogrskem začeli sedaj živo agitacijo za uvedenje splošne in tajne volilne pravice. Za slučaj, ako bi oni uspeli, da bo ustrezno njihovim zahtevam in da uvedejo na Ogrskem splošno volilno pravico, zopet bi bili mi v položaju, da bi morali vpraševati, da li se to ne razteza tudi na Hrvatsko?! Ker, ako bi uveli splošno volilno pravico, bi jo uveli zakonom, a

PODLISTEK.

Na vseh koncih in krajih.

II.

Med Sirenami.

S prva, prišedši iz tesnomyh razmer ožje svoje domovine, med svobodoljubne brate Srbe, držal sam se bolj rezervirano ter se brigal zgolj za nalogo svojega poslanstva. Ob navodilu predpisane itinerarja sem, kakor poklican lovec: dnevnice, potnih stroškov in provizijskih odstotkov, zasedoval označeno mi pot svojega »delekroga«, ne da bi bil trenil s očesom nitu za milimeter na desno ali levo. Skratka: bil sem tesnomyh »službo žerke«, ki sem stremil le za materijalnim dobičkom, ne brigaje se za kakšno višjo duševno zabavo! Zlasti pa sem bil takorekoč: slep in gluha za takolimenovani »lepi spoli«, ki mi je bil že od mladih nog, valed presmotanega ždenja med mrtvimi knjigami in umetniškimi študijami, nekakšna nepotrebnost, na dlečna igraš.

SUŠal sem pač tuptam in tuptam na svojem potovanju nekakšno poredno žensko hihitanje ter opazil zdejpardej tudi neko pri teleno skrivnostno pomežikovanje, a jaz sem šel malomarno in brezobzirno mimo vabljivih prizorov, ki so se vrtili v pestrobajnem kolobarju okrog mene...

Po nekaj tednih pa sem se ipak začel zanimati tudi za živečo svojo okolico ter zahajati: — no! ena vola — v človeško družbo, kjer sem se sčasoma prilagodil ondotnemu socijalnemu »miljeu«. In na občevaranju raznovrstni sloji naroda prišel sem daleko v dotiko tudi z — ženstvom, brez katerega nje sploh ni prave družine na svetu. Pri tem sem se bil kmalu prepričal, da Srbijanci niso toli ošabne in sitne, kakor naši domišljave — »poludevice«, da bi se prekiževale pred slehernim moškim, kakor naši trejhalke, tega pa nisem naletel po vsem šrnem in ravnem šretnu.

Ravno naopak je bilo! Koketne srbske »devojke«, kakor v obče vse ženske, opazivše mojo neokretno topočutnost, so se psluževale vsakovrstnih lokavostij, pomočkov in sredstev, prevez in izmišljotin, da bi obrabile mojo potornost na se ter me spravile na sled njihovim mislim, nakanam in željam...

Tu le n. pr. me je prosila mlada »hodočastnica« v pravoslavni monaširi Koveždi, da jo izpremim skozi on-le gozd, kjer jo je strah pred »zločestimi duhovi«; rekla je, da bo molila za me. Tamkaj zopet mi je prinesla sobarica »švabsko« pismo svojega zaročenca, da jej ga prečitam in odgovorim nanje, kakor se je to zgodilo v Mitrovici ob Savi, kjer sem neki nevesti povpešil zavlačevano možitev... Najlepše pa se mi je prigodilo v šitorodnem Šidu. Ondu je došel k meni voznik Joo, ki me je prejšnji dan vozil v starodavni Morović, rekši, da ga je poslala

neka osemanajstletna žena, naj bi jej pršel odganjat »strahove«, ki jo napadajo v odsotnosti njenega moža. V svoji slovenski tankovestnosti sem zavrnil sladkogolgkega skušnjavca s Heinejevim rekot:

„Ich habe nie eine Jungfrau verführt, Wusst' ich, dass sie verwöhlet sei; Ich habe niemals eine Frau berührt, Wusst' ich, dass sie verführhet sei“.

Lokavi moj Joo, ki je kakor bivši »graničarski« podčastnik dobru umeli »švabski«, me je debelo g'edal ter — da se izrazim modernonomatopetšči — »skomizgnile« z ramami, češ: mastna napojaina mi je šla po vodi! —

Tako omahovaje med različnimi skušnjavami in sanjkami, ki so mi jih nastavljele zvite srbske Sirene, sem došel, po poludrugem mesecu, naposled v slavno mesteco — Vinkovce.

To je bilo dne 3. junija 1885. na Tolo vo. Nudila se mi je torej isti dan kaj ugodna prilika, namreč pri procesiji: za ogledovanje ondotnega ljudstva in njegove noše. Mene je zanimalo, seveda, najbolje — žensvto, ki se je vrstilo pred zavzetimi moškimi očmi v svoji alikovitosti, bogato opremljeni narodni obleki v uprav očarajočih skupinah:

Tu so se šopirile bujnostaste Vinkovčanke ter bližaje in daljnje okoličanke v svojih svilnatih, s srebrni arabeskami obšitih krilih, ki so jim spredaj zagrnjale pisano-bojne svilnate »pregače«, dočim so jim kipeča

nedrja zastirale prozorne, z zlatimi obšivi prepletene »marame«, okrog vratu pa so se jim lesketali dragoceni, po dvo- do trovrstni »džerdani« od saharlath cekinov, kakor tudi so jim v ušesih bingljali velikanski zlati uhanj.

Popoldne je svirala godba na prostranem mestnem trgu, kjer stoji kamenita trostebarna soba sv. Trojice.

Oadu se je bilo razvilo živahno, šumeče vrvenje gori in doli s izprehajajočo množico ljudi, ki so gomazeli v širnem kolobarju okrog razkošno zveneče godbe. Tu vam je bil bohote dreo in dirindaj, pravi pravcati semenj, kakor n. pr. v ljubljanski »Zvezdi« ob nedeljsih opoldne pri vojaški godbi! Tukaj je m'adi vinkovski duet kaketiral in flirtal ter si dajal kaj zgovorna zamenja, da sem jaz, objektivni, nedeleden tujec, postal vs vzrujan in omčičen od tistih takozvanih »brezžičnih« očesnih brzjavov, ki so švigali mimo mojih oči, kakor nevidne električne pušice. Prvenstvo v medsebojnem koketovanju in reklamnem razkazovanju vseh telesnih čarov in dražestij, si je steklo seveda, kakor povsodi drugod, tudi ondu-le za to poklicano — žensvto! To se je sukalo in zibalo ter se gugalo z gibčnimi svojimi telesi v ritmiškem taktu glasbe, kakor morsko valovje ob razdražljivem južnem vetru, da me je zanažalo semtertja, kakor slaboten žoln. Zlasti v razodevanju svojega takolimenovane »drugača obraza« so se koketne Vinkovčanke takisto odlikovale, kakor naše našopirjene gizdalinke.

v volilnih stvarih: so nam zakoni skupni! Torej bi morala — ker tudi mi pošiljamo svoje zastopnike v prštanški parlament — veljati tudi za nas splošna volilna pravica. Za tem gredo tudi vse naše opozicijske stranke brez razlike njihovega naziranja. Jedinu madjaroni se protivijo takemu načinu glasovanja, ker vedo, da bi se jim potem lažje potonile. Kajti sedaj morejo lahko pokupiti onih par tisoč glasov s pivom in golašem, ali pa jih izsiliti z nasiljem. Ako pa bi veljala splošna volilna pravica, bi oddajali svoje glasove stotine tisoč ljudij. A komu da bi ti oddajali svoje glasove, to vedo najbolje ravno oni, ki so še toliko drži, da govore, da so izvoljeni po — volji naroda.

Slavnost otvoritve „Narodnega doma“ v Podgradu

v nedeljo, dne 27. avgusta t. l.

Nebo, ki se je vpenjalo nad nami v nedeljo jutraj, ni obetalo dobrega, tako, da smo se vedno zirali v skrbeh proti neznemu svodu, ker naša goreča želja je bila, da bi lepo vepela slavnost, na katero smo se že davno veselili iz polnega srca.

Nu, nebo je sicer res oplašilo marsikoga, da ni prišel, da si se je bil namenil, ali vreme se je vendar držalo, da je slavnost prišla do polnega razvoja.

Podgrad se je na vse jutro povil v praznično obleko. Posebno ukusno in bogato je bil odičen divno ležeči prostor pred »Narodnim domom« in poleg prostor, kjer je bilo pripravljeno za sv. mašo na planem. Ponosao je plapolala velika zastava tam gori visoko na razvalinah starega gradu. Že na vse jutro je postajalo živo po Podgradu, ljudje so prihajali v trumah.

Že ob prvi točki, sv. maši na planem, smo cenili zbrano množico na kakih 2000 ljudij. Sv. mašo je daroval kapelan podgrajski, g. Strnad, peval pa je možki zbor naših vrlih akademikov pod mojsterskim vodstvom g. Josipa Mandića. Akademiki so pevali Kukline staroslovensko mašo. Peli so vzorno, da je bilo občinstvo uprav zadivljeno. Težke evolucije s prehodi poslušnih, v starih cerkvenih lestvicah sestavljenih partij, kontrapunktično izdelanje in neštevne fineze vse maše so došle krepko do izraza. Bila je prava divota poslušati pod »milim« (kakor je stalo na razglasih, a mi pravimo tudi »našim«) nehom čisto slovenske tone, slovensko besedo. Tu smo prav čutili, da smo — v svoji hiši, da najlepši načinom molimo svojega Boga... Ali pobožnost ni imela biti popolna, veselje je bilo, rekli bi, jednostransko. Neugodno je zvenel v tem slovenskem vaemiru — latinski »oramus« in malo zatem »dominus vobiscum«. Nekateri so umeli, velika večina — ne! Ali, kaj hočemo. Tako se je zljubilo milostljivemu in za svoje ovčice skrbnemu višemu pastirju... Menda je moral on dati odduška svojemu čutstvom — čutstvom — čutstvom — nju nemškega Dunaja in sedanjega Rima. Mari je res v zatiranju naše narodne zavesti najjači temelj od Boga

Po tistem »ženskem semnju« — pardon! promenadnem koncertu, sem tresel prah Vinkovega trga ter se napolnil na večerno stran mesta, na pokopališče, kjer sem poskal zapuščeno gomilo našega — Josipa Ogrinca. Dolgo sem stal na njegovem pozabljenem grobu, ki ga ne diči ne križ, niti ne kakšno drugo vidno znamenje, da ondu počiva — odličan slovenski pisatelj. Obvisel sem bil o tem svoj čas njegove očje rojake in v to poklicane činitelje, pa moj opomin je vse do danes ostal — glas vpijočega v puščavi!...

Pred odhodom iz Vinkovec sem se poslovil pri ondotnem znanu — leknarju Ladišlavu Alešanu. Ko sem mu povedal, da se odpeljem na jug tja doli k Savi in sicer v Štitar, Županje in v — Babinogredo, vzkliknil je bradati mož ves vzneta:

»Oj vi sretan čovjek! Vi dodjete u kraje, gdje su najlepše ženske među Beogradom i Zagrebom!«

Pa šta mene brigaju — ženske! zavrnil sem jaz malomarno.

»No, valjda niste — kaludjer?« je meail on ter dodal: »Koliko vama je godina?«

Četrdeset i jedna! sem ga poučil jaz.

»Oada sretan put i dobru — zabavu!« mi je rekel jovijalni bradac ter mi segnil v roko, smehljaje se pomealjivo.

Vozil sem se skozi rasne vase in sela. Povsodi se je razlegalo glasno petje, vmes pa

utemeljeni veri?!. Dobri pastir je izvel svojo in je s tem napravil uslugo mnogim, samo ne — sebi. Njegova diplomacija je prozorna kakor steklo... Bi-li kakor prefri-gani Körber v talarju storil isto?! Mi-slim o, da ne bi! Ne bi, že — radi sebe!

Po maši je godba obišla ves kraj in ko se je vrnila, je množica zagrnila ves razsežni prizemni prostor, da prisostvuje činu oficijelne otvoritve novega, krasnega »doma« ter da čuje otvoritveni govor, ki ga je imel izustiti mož, čegar neizmerne zasluge za duševno in materialno blaginjo so neizbrisno zapisane v vsa srca vsega prebivalstva našega — mož, ki imponuje po svoji priprosti ljubeznivosti in priarčni dobrotosti, mož, ki je — dekan Rogasč.

(Pride še).

Po sklepu miru.

Witte o rusko-japonski zvezi.

Parizki »Matin« je priobčil interview, z Wittejem, ki je izjavil, da bi po njegovem mnenju bila zveza med Japonsko in Rusijo velike koristi. Meni, da se to tudi zgodi. V sedanjem trenutku je pa zveza nemoguća.

Witte odstopi.

Iz Pariza javljajo, da je Witte izjavil dopisniku »Matina« v Portsmouthu, da se tekom enega tedna povrne v Evropo ter da je sklenil umakniti se iz javnega življenja in se definitivno zahvaliti na svoji doosednji službi.

Utis mirovne vesti na Japonskem.

Iz Londona javljajo od 1. t. m.: Vest o sklepu miru je bila v Tokiju znana še le včeraj popoldne. Toliko časa so zadrževali brzjavke. Demonstracij ni bilo nikakih, niti zastav niso izvesili, kakor je navadno sicer tudi ob najmenjih povodih. Vest o sklepu miru je provzročila v prebivalstvu in v častnikarstvu veliko nevoljo. Širi se govore, da ministerstvo odstopi. Vlada skliče izredno zasedanje državnega zbora začetkom oktobra. Brezdvorno vlada nevolja.

Novinarstvo in občinstvo ne umejeta, zakaj da je vlada opustila zahtevo po vojni odškodnini. Masa ljudstva označuje mir kakor sramotno kapitulacijo. Mnogo listov je priobčilo vest pod naslovom: »Poniževalen mir« ter so dotično vest obrobili s črnim robom.

Le malo število razumnih ljudi govori z zadoščenjem o miru. Isti pokazujejo na dejstvo, da je Komura storil, kar je mogel in da so cilji vojne zavarovani. Tako vedo ceniti tudi mržnjo cesarjevo do prelivanja krvi. Glasove teh razumnih ljudi so pa nadglasili nevoljni kliči ljudstva.

Mirovna pogodba.

Iz Londona poročajo: Rusi in Japonci pričakujejo, da bo pogodba podpisana v četrtek ali v petek prhodajega tedna. Narava dela zabranjuje vsako prenaslajenje. Vsek člena pogodbe je treba brzjaviti v Petrograd in Tokio. Istotako brzjavijo potem vse ostale pogodbe v Petrograd in Tokio, preden podpišejo pogodbo pooblaščenici.

Pooblaščenici izjavljajo, da vzlic temu, da ni še formalne ratifikacije, nič ne ovira podpisanja pogodbe.

so zvenele zaane srbske »gajde«, ob katerih monotonem, otožnem sviranju je brhka mlada plesala, ali (kakor pravijo bratje Srbi): »igrala« svoje obligatno »kolo«.

Zagledavi me z dalje, prihitela so po redna dekleta s desne in leve plati na cesto ter mi vstavile voz, kričaje jednoglasno:

»Brate! Ti nečš najprvo! Ti čš s nama kolo igrati!«

Neznam ja kola igrati! sem se branil.

»Čemo te naučiti! Ajde doli! Barem čšu vina čš popiti s nama!

Ja moral sem z voza in z njimi v »brtijo«, kjer so mi razvnete plesalke ponujale svoje čaše z vseh strani, klesje vse vprek:

»Na, pij brate! Da si nam dobro došao! Na mnogaja ljeta!«

Ja predno sem izpil kupico vina, pograbile so me v plesni strasti razdražena dekleta in me vrtele v buranem vrtincu po plesišču okrog, prepevaje tisti svoj brezkončni »Na mnogaja ljeta!«

Jednaki prizori so se potem vršili v vseh vaseh, skoz katere sem vozil tisto popoldne, da sem se znatno zakasnil in pozno pod večer, ko se je solnce onstran Save že nagibalo v zaton za sinje — bosenske planine, dospel sem v namenjeni kraj, v — Štitar, prostorno selo na levem bregu Save, ki leži med Županjem in Babino Gredó.

Pripeljavi se na dvorišče priporočenega mi »birtača«, Frana Kálenića, sem nalletel takisto na širni kolobar plesalcev obligatnega »Brankovega kola«, tako imenovanega

Tudi dopisnik »Timesa« poroča: Diference se ne vrte več o pokrajinah in stotinah milijonov, ampak le o vprašanjih podrejene važnosti.

Položaj na Ogrskem.

Dunajska »Information« piše: »Iz Ogrske nič novega. Sodi se, da bo stanje razmernega miru trajalo dalje še nekoliko časa. Kakor gotovo se zdi, da kabinet Fejervaryjev ne odstopi, ampak da bo skušal izvojevati boj proti revoluciji. Boj ne bi bil — kakor smo povdarjali že večkrat — tako brezupen, ako bi se odločili, da bi pozvali tlačene in usuznjene nemadbarske narodnosti. Dokler pa porablja vsako priliko, da izjavljajo, da hočejo radi miru z izvestimi klikami še nadalje izročati narodnosti madjarstvu, dotlej ni pričakovati, da bi se narodnosti energično ganile. One morajo dobiti garancijo, potem se že začno gibati.«

Kakor je sicer res in se lepo čuje, kar pravi tu »Information«, vendar se nam zdi zelo najvno, ako res meni ta dunajski vir, da bi tisti dotlej nehal v bližnji bodočnosti, ako meni, da je ni najmanj nade, da bi Dunaj nehal izročati slovanske narodnosti madjarstvu! Tisto »garancijo«, o kateri govori »Information«, bi morda hotel dati Dunaj nemadbarskim narodnostim potem, ko bo morda že — prepzno. Zgodovinsko dejstvo je, da so avstrijske državneke navadno še le katastrofalni dogodki prisilili v to, kar bi morali storiti morda že pred pol stoletjem. In vse se zdi, da bo tudi ob sedanjih in — bodoči nevihti na Ogrskem »Dunaj« zvonil potem, ko toča madbarske revolucije že dovrši svoje delo.

Metropolit Dimitrij.

Novi srbski metropolit Dimitrij je rojen leta 1836. v Požarevcu, modroslovne in bogoslovne nauke je izvršil v Balemgradu. Nekoliko časa je bil svečenik na deželi, potem je bil pa imenovan profesorjem bogoslovja, dokler ni bil leta 1884. izvoljen vladikom v Nišu. Ko se je metropolit Mihail pornil v Srbijo, je Dimitrij podal svojo ostavko; kmalo na to je bil imenovan državnim svetovalecem; bival je pa dlje časa na Francoskem. Po smrti metropolita Mihaila je postal vladika novooznanovane eparhije v Sabeu. Novi metropolit je učen mož in izvrsten cerkven govornik.

Drobne politične vesti.

Zagrebaški »Novi Srbobran« predlaga, naj se vse nemadbarske narodnosti na Ogrskem sporazumejo za skupno akcijo in naj se v to svrhu skliče v Budimpešto kongres zastopnikov nemadbarskih narodov.

Domače vesti.

Odborniki (in njih namestniki) pol. društva »Edinost« in društva »Narodni dom« se pozivljajo nujno, da se vsi udeležijo skupne seje, ki bo jutri, v ponedeljek, zvečer ob 7. uri v pisarni gospoda dra. Slavika (Narodni dom).

po pesmi mladomrlega sibskega pesnika Branka Radičevića, ki so ob plesu prepeva; zato »kolo« ni zgolj jednostaven ples, ampak plesna igra...

O mojem nepričakovanem prihodu se je vsa pozornost plesalcev obrnila na me »nepoznanog stranaca«. Posebno ženske, mlade in stare, so se ozirale z bliščajočimi očmi kaj zvedavo po meni, da napoved nisem vedel, kam bi obrail svoj pogled.

V tej zadrugi mi je prihitel nasproti mladi »birtač« Kálenić ki me je, hoteč odvrniti od mene pozornost in radovednost svojih gostov, nagovoril po nemško. Po obligatnem predstavljenju in pojasnjenju povoda mojemu obisku, odnesel je prijazni »kučegazda« mo o prtljagu v hišo, od koder se je vrnil takoj s steklenico žrnosojnega »Vilanjera«, ki jo je postavil na postransko mizo v značni verandi. In po kratkem »intermezzu« valed mojega prihoda, se je razvnel vnovič prezanimivi jugoslovanski ples, ki se je razvijal pred menoj na postrani trati v čarovitih svojih prizorih, figurah in kalejdo-skopno-šarovitih izpremembah!...

In v tem, ko je poskočna mladina igrala svoje kolo, prepevala in se vrtela v pisanem kolobarju zdaj na desno, zdaj na levo — kročili so starejši gostje okolo moje mize, skušaje poizvedeti, kdo da sem, ter odkod in kam da sem namenjen. Može so si pri tem držali bolj v razdelju, žene pa so pribajale druga za drugo kar naravnost k moji mizi, povpraševati me, zakaj da ne grem kolaigrati

Razprodaja lista »Edinost«. Naznanjamo vsem onim, kateri so kupovali naš list na kolodvoru južne železnice, da se od 1. tek. meseca tam več ne prodaja.

Kolikor smo poizvedeli, je naš list prepovedala prodajati bukvarna Schimpf na Korzu, katara bukvarna prodaja sedaj na kolodvoru raznovrstne časopise, mej katerimi seveda bode germana Schimpfa slovenski list. Bodi tedaj njegova bukvarna priporočena. Zraven kolodvora pa prodaja naš list gospa Majcen, vrla naša narodnjakinja, katero toplo priporočamo.

Uprava »Edinosti«.

Nemško časopisje in shod narodno-radikalnega dijaštva v Trstu. Nemški listi in lističi prinšajo o dijaškem shodu v Trstu poročila in strašno jim je hudo, da si je naša mladina ravno Trst izbrala za zborovanje. Posbno graškim listom ni po volji to. Govoričijo o vročih tržaških tleh in očitvaido hočejo Italijane naščuvati proti našim gostom. Kaj posebno pa se zanimajo Nemci za življenje naših dijakov. Ker vidijo na svojih študentih le razbite buče in zabuhle obraze, ker njihova mladina ni privajena drugemu nego pivu in sabljam: zato jim tudi ne gre v glavo, da imajo naši akademiki program, na katerega smo lahko le ponosni. Odgovor nemškim hujskačem budi naše delo v propeh in procvit slovenskega naroda!

»Omladina« in predavanje o Prešernu. »Omladina« piše: 15 in 16. malega srpana sta se vsli »Prosvetini« predavanja o Prešernu. Predaval je filozof Pavel Groselj. Kakor dobremu poznavalcu Prešerna mu ne bi bilo težko predavati z različnih stališč. To ni bil življenjepis v navadnem smislu: biografska data so bila le mala opora zgradbi pravega življenjepisa pesnika Prešerna. Prešernovo značaj je slikal značaj onega trdega, visokega Gorenjca, ki ne ukloni svojega tilnika, kakor hris, dokler ga ne trešči ob tla nepremagljivi zmski vihar, da samo še za malo časa czeleni. V milieju tedanje dobe je risel predavatelj Prešerna kakor Slovana in naprednjaka. Pesiškemu životopisu je pridal na kratko njegov pomen v slovenski literaturi. Kakor gurmend je izbral najlepše bisere Prešernovih poezij in jih citiral, krasne skiptiške slike so ob jednem kazale najlepše trenutke iz njih. Bil je zares lep dar »Prosvete« Prešernu. Tudi v Trstu so predavanja o Prešernu brzdivono najlepši dar, ki ga bo narodno-radikalno dijaštvo poklonilo Prešernu!

Predavanje o Prešernu, ki se bo vršilo v torek zvečer ob 9. uri v koncertni dvorani »Narodnega doma«, obeta postati zelo zanimivo, sosebno zato, ker Tržačanom še ni bila prilika, da bi slišali tako predavanje o Prešernu. Tem bolj zanimivo pa je, ker nas pripravi za izlet v Ljubljano, kjer se malo dni pozneje temu geniju odkrije spomenik. Gledali bomo na predavanju Prešerna kakor pesnika, človeka in Slovana. Videli bomo, kako se je naš duševni velikan razvijal v času svete alianca, ko se je dušila in teptala k tlom vsaka svobodna ideja. Še le z dobrim umevanjem tedanjega časa bomo mogli umevati Prešerna kakor človeka

tudi jaz? Ko sem jim pa ponudil piti, so postale žanjece uprav zaupljive in zgovorne, da sem se kar čudil!...

»Gospodine! Kako si vam svidja moja Smiljana — vidite, ona vitkostana blondinka?« poizvedovala je starovična ženica z leve.

»Je-li vidite moju crnokosu Velimiro — kako vam ona pleše in skače, kao srna?« hvalila je zopet z desne mati svojo hčer.

Io zapreloma so »krbne« matere klicale svoje hčere k naši mizi ter jim nata-kale mojega »Vilanjera«, opravičevaje se: »Dobar ti je ovaj gospod! I da zaadeš — : n a š čovjek je!«

Moški plesalci, posebno mladi »momci«, so nekam srepo motrili to naše prezaupno občevanje, a približal se ni izmed njih nobeden k naši mizi. Čudil sem se pa tudi, da jih niti ženske niso vabile na pjačo.

Naposled se je zmračilo in jaz, utrujen po tolikih izpremembenih prizorih in doživljajih potekajočega dneva, sem si zaželel počitka; napolnil sem se torej v odkazano mi spalnico na skrajnem onostranskem krilu pritlične hiše, ki je imela okna obrnjena na jugozapad in to neposredno na samotni breg Save.

Komaj sem se razpravil ter upihnil luč, pojavili sta se na oknu dve belooblečeni prikazni. Na vprašanje: Tko je!? odgovorila sta mi oni dve:

»Štiti, brate! Nemoj vikati! Ta zpsš, da si naši momci onamo!«

Komptoiristinja se išče za neko trgovino s pohištvi. Znati mora nekoliko knjigovodstva ter slovenski in italijanski jezik. Plača po dogovoru. Nastop takoj. Naslov pri »Edinosti«.

Ženitna ponudba. Mlad trgovec z dobro idočo trgovino na deželi, se želi takoj poročiti z gospodično ali mlado vdovo z nekaj gotovine. Pisma do 15. t. m. če mogoče s sliko pod: »Gotova sreča: poste restante, Ribnica, Kranjsko.«

Javen ples bo danes od 4—9, zvečer v gostilni »Pri starem Boštjanu« v Žavljah. Svirala bo Škedenjska godba.

V najem se odda meblirana soba z eno ali dvema posteljama v ulici Belvedere 23, vrata 9.

Kolarski delavec veče izdelovanja kmetijskih vozov, se išče. Znati mora slovenski jezik. Dobra plača. Nastop službe takoj. Gino Merlak, Šibenik (Dalmacija).

Štedilno ognjišče popolnoma v dobrem stanu, pri merno za gostilno, ali tudi večjo družino, se prodaja, vsled povečanja lokala, po jako nizki ceni. Oglasiti se je pri g. Fr. Marinšek lastniku gostilne »All'Antica Pompei«, na Gol-donijevem trgu št. 4.

Prodaja ali v najem se odda na Vrdeci št. 74 hiša obstoječa iz 2 kuhinj, 3 sob in 3 malih sob, vodnjakom in nad 200 Klfr. zemljišča.

„Ne kliči vraga!“ Izvirna šaloigra v enem dejanju je ravno kar izšla, ter se vdobiva po 50 st., po pošti 10 st. več pri pisatelju in založniku **Jaki Štoka**, Trst, ulica Giorgio Galatti 18.

Sprejme se na stanovanje in hrano dva gospoda. — Naslov pove »Edinost«.

Pekarna, sladničarna in tovarna biškovtov
Vinko Škerk

TRST — ulica Acquedotto št. 15 — TRST
Filižalka v ulici Miramare št. 13
Raznovrsten kruh, moka prvih tovarn, sprejema naročbe na najhitrejšo pecivo ter dostavlja kruh na dom. Za obilen obisk se toplo priporoča cenj. občinstvu.

Podpisana vsja si naznaniti slavnemu občinstvu, da odpre svojo

novo gostilno
ul. Giovanni Bocaccio, vogal Via Gazzoletti (ul. Miramar, vis-a-vis jahališča Bachschmit)
v soboto dne 2. sept. t. l.
Priporočilvi za obilen obisk bilježi spoštovanjem
MARIJA vdova ČOKELJ.

Zaloga
izvoznomarčne (Export-Märzen) in vležane (Lager)
pivo
v sodčkih in v boteljkah, kakor tudi
kvasa
iz tovarne Bratov Reinlinghaus Steinfeld pri Gradcu.
Zaloga Mattonijeve Giesshubler vedno sveže kisle vode po zmernih cenah pri
ANTONU DEJAK junior
TRST
Via degli Artisti št. 10.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poroštvom.
Piazza Caserma št. 2, I. n. — TRST — V lastni hiši. Telefon št. 952.
Vhod po glavnih stopnicah.
Hranilne uloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud zadruga in jih obrestuje po 4%.
Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po 1 krono.
Posojila daje samo zadržnikom in sicer na uknjižbo po 5 1/2%, na menjice po 6%, na zastave po 5 1/2%.
Uradne ure: od 9.—12. dopoldne in od 3.—4. popoldne.
Izplačuje vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.
Ima najmodernejše urejeno varnostno celico za shrambo vrednostnih papirjev, listin itd.
Poštno hranilnični račun 816.004.

Advokat dr. Franc Ksav. Poček

naznanja uljudno, da je otvoril

svojo pisarno

v LJUBLJANI na Starem trgu št. 30, II. nadst.
(v hiši gospe Marije pl. Plautz t k postajališča električne cestne železnice na trgu Sv. Jakoba).

Narodni kolek je

vdobiti pri upravi

„Edinost“

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON

TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5

MEBLOVANJE PO NAJMODERNEJŠIH ZARTEVAH

KATALOGI BREZPLAČNO.

Telegram!!

Naznanjam slavnemu občinstvu v mestu in okolici, da sem prevzel v svojo last dobroznano trgovino jestvin in delikates — do sedaj last gosp. Antona Dall'Oste, ulica Caserma št. 14 (vogal ulice Molin piccolo).

Pričakuje mnogobrojne obiske od strani slov. slovanskega občinstva, zagotavljam dobro in točno postrežbo.

Priporoča se

FRAN VERTOVEC.

Podpisani priporoča slav. občinstvu, vojaškim in civilnim krogom svojo v ul. GIOACHINO ROSINI št. 24 (zraven cerkve sv. Antona novega), na novo otvoreno, z najmodernejšim blagom bogato opremljeno

krojačnico.

Bogata zaloga tu- in inozemskih tkanin, sukna in vseh v krojaško obrt spadajočih predmetov. Velika izbira najmodernejšega angleškega blaga. Delo precizno, cene zmerno. Naročbe se izvrše točno in se dostavljajo na dom.

Vnanje naročbe se sprejemajo vsak čas in se točno izvrše. — Mnogoletna skušnja, katero si je prisvojili podpisani glede kroja civilnih in vojaških oblek, jamči za ukusni kraj, kakor tudi za solidno, trpežno delo in izvrstno blago.

Z odličnim spoštovanjem

AVGUST ŠTULAR.

! Najvgodnejši pogoji!
za zavarovanje.

EDINA

zavarovalna družba

ki ima
slovenskega

Prva češka na življenje
družba za zavarovanje delniška
popolnoma vplačana delniška glavnica K 2.000.000.
glavnega zastopnika v Trstu
Zavaruje na življenje in na dohodke — na vse načine po zelo nizkih postavkih
Natančnejša pojasnila daje
glavno zastopstvo za slovenske dežel
v Trstu, ulica Torre Bianca št. 21 I. nd.
in njegova okrajna zastopstva v vseh mestih in v večjih krajih.

Na Proseku priporoča svojo mirodilnico

ki je preskrbljena z vsem v to stroko spadajočim blagom. — Nadalje se nahaja v zalogi železo, šipe in žebliji.

JOSIP ŽIGON,
mirodilničar.

Leon Fano TRST zlatar in draguljar

prodaja, kupuje in zamenjuje zlatanino, srebrnino in dragulje; sprejema poprave po najzmernejših cenah ter prodaja na mesečne obroke proti solidnemu jamstvu.

Ivan Petelin

tovarna testenin

TRST
Sv. Ivan pri Trstu.

Fotografični atelir

pri Sv. Jakobu, ul. Gius. Caprin 28 (prej ulica del Rivo)

izdeluje vsakovrstne fotografije in vse v to stroko spadajoče stvari.

Cene nizke

„SANUS“

novi higijenični zobotrebniki
disinfektirani parfemirani
zaprošen patent
se prodajajo povsod.

C. COMINI, Trst Barriera 28

Mejnarodno spedijsko posredovanje

Caro & Jellinek

Trst ul. Romagna št. 2 Trst.

TELEFON št. 1627

Podružnice: Dunaj, Budapešt in Lvov.

Zastopstva na vseh glavnih trgih tu- in inozemstva.

Se priporoča za preskrbljenje seljenj s zaprtimi blazinjenimi vozovi za pohištvo toli v mestu koli v tu in inozemstvu.

Pakovanje za prevoz po morju.

Posebno ugodni pogoji za vojaške osebe in državne uradnike.

Posiljatve vsake vrste po stalni nizki prevoznini.

Proračuni brezplačno.

Začudenje vzbuja!

Mesto K 18
le K 7

Krasna Gloria remontoirska srebrna ura s 3 močnimi pokrovi in z odskočnim pokrovom, bogato gravirana, točno idoča, 3 letno jamstvo pošilja po povzetju za samo K 7

Tovarna ur I. KÖNIG
Dunaj, VII. Westbahnstrasse št. 36/117.

== Zahtevajte pri nakupu ==

Schichto-vo štedilno milo

z znamko „JELEN“

Ono je **zajamčeno čisto** in vsake brez škodljive primesi. Pere izvrstno. Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilo neškodljivo milo naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“. **Udobiva se povsod!**
JURI SCHICHT, USTJE na LABI. Najvecja tovarna te vrste na evropskem ozemlju.

Varstvena znamka.

